

Voorloopig Verslag over wetsontwerp n°. 19. — Eindverslag over wetsontwerp n°. 19.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot heffing
van een tabaksaccijns. (19)

Dit wetsontwerp kon bij het onderzoek in de afdelingen aan onverdeelde instemming verwerven.

Door verschillende leden werd opgemerkt, dat aangezien aan verdere verhooging der directe belastingen bezwaarlijk kan worden gedacht en 's lands geldmiddelen toch dringend versterking blijven vereischen, de invoering van indirecte belastingen en daaronder in de allereerste plaats van eene tabaksbelasting, waarover reeds zoolang is gesproken, thans onafwendbaar is. Ook al was men tegen indirecte belastingen, dan moest toch worden toegegeven, dat tegen tabaksbelasting geen overwegend bezwaar kan bestaan. Deze belasting toch geldt een luxe-artikel en zal uitsluitend drukken op het vrijwillige gebruik. Tabak is bij uitstek een genotmiddel en belasting daarvan, zoo werd verder betoogd, zal zelfs aan de volksgezondheid ten goede komen. Van andere zijde wordt weliswaar aangevoerd, dat deze belasting zwaar door de lagere standen zal worden gevoeld, maar de leden hier aan het woord meenden, dat de min of meer pathetische klacht over het belasten van het pijpje van den werkman in den tegenwoordigen tijd niet te ernstig moet worden opgevat en in woordelijken zin trouwens niet eens meer geheel juist is. Ook werd door hen als een voordeel van deze belasting aangemerkt, dat de huisindustrie zal moeten verdwijnen.

De nadeelen, aan deze belasting verbonden, werden door deze leden niet hoog aangeslagen. Zij wezen er op, dat een groot bezwaar tegen dit wetsontwerp was vervallen door de aanneming van het amendement-DECKERS op art. 7. Wel zal de tabaksbelasting nieuwen administratieven omslag veroorzaken, maar de perceptiekosten kunnen toch niet hoog worden. In de practijk zal alles, naar werd vertrouwd, nog wel medevallen. Ongetwijfeld zullen er wel personen zijn, die door deze belasting schade zullen lijden, maar dit werd onvermijdelijk geacht, daar zulke gevallen zich telkens bij nieuwe belastingen voordoen.

Andere leden hadden menig bezwaar tegen dit ontwerp. In beginsel verklaarden zij tegenstanders te zijn van accijnzen. Zij achtten bovendien den gekozen vorm voor vele bedrijven uiterst belemmerend en een bron van tal van vexaties. In de gegeven kommervolle financieele omstandigheden meenden echter ook zij, dat verwerping van dit wetsontwerp moeilijk te verantwoorden zoude zijn. Bij sommige leden had het echter vrij groote bevreemding gewekt, dat de Minister in de Tweede Kamer er eene portefeuille-quaestie van heeft gemaakt, daar het hier toch eene zuiver financieele aangelegenheid gold en daarbij de portefeuille-quaestie volgens hen eigenlijk niet te pas kon komen. Het had het wetsontwerp zakelijk er niet aannemelijker op gemaakt, dat het slechts door toepassing van dit krachtmiddel de Tweede Kamer heeft kunnen passeeren.

Daartegen werd door andere leden echter aangevoerd, dat, waar de begroting een aanzienlijk tekort aangeeft, het toestaan van middelen tot dekking daarvan wel degelijk een onderwerp van Regeeringszorg kan zijn en weigering der voorgestelde dekkingsmaatregelen het aftreden van den betrokken Minister of zelfs van het Kabinet in zijn geheel ten gevolge kan hebben.

Intusschen achtten andere leden het oogenblik van de invoering eener tabaksbelasting slecht gekozen wegens de bij de binnenlandsche sigarenindustrie ingetreden malaise. Men maakte er zich eenigszins bezorgd over, wat er van deze industrie moet komen, wanneer ten gevolge van belasting de consumptie zal gaan verminderen.

Het onderhavige wetsontwerp deed voorts de vraag rijzen, of belasting bij de bron niet wenschelijker ware geweest.

Naar aanleiding daarvan werd echter opgemerkt, dat het bij eene dergelijke belasting noodig zoude zijn groote entrepôts te bouwen, wilde men de tabaksmarkt behouden. Uit een financieel oogpunt kon daarom belasting van het ruwe product niet gewenscht zijn.

Eene andere vraag was, of het geene aanbeveling verdiende over te gaan tot tabakregie, zooals die in verschillende landen bestaat. Enkele leden verklaarden zich dadelijk principieele tegenstanders van regie, maar dat nam niet weg, dat zij zich gaarne aansloten bij de andere leden, die aandrongen op het alsnog instellen van een onderzoek naar de voor- en nadeelen van regie. Dat onderzoek zou, naar men meende, moeten betreffen de concentratie van de industrie, de winsten door deze gemaakt en welk soort van monopolie het meest aanbeveling verdient, t. w. hetzij op het ruwe product, hetzij op de fabricage alleen, dan wel eveneens op den verkoop van het bewerkte product, zooals sigaren, sigaretten, rooktabak enz. Reeds thans zou men gaarne vernemen, welke nettowinsten in de laatste jaren werden behaald in de verschillende landen, waar een dergelijk Staatsmonopolie is ingevoerd.

Ook zou men het op prijs stellen te worden ingelicht aangaande de in andere landen geheven tabaksbelasting, n.l. hoe hoog die is opgevoerd en wat daarvan de opbrengst is. Met name wenschte men nauwkeurige inlichtingen betreffende de tabaksbelasting in Engeland.

Aldus vastgesteld den 14den April 1921.

FRANSEN.

WITTERT VAN HOOGLAND.

VAN NIEROP.

VAN EMBDEN.

BERGSMA.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot heffing van een
tabaksaccijns. (19)

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de navolgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het behoeft geen betoog dat de ondergeteekende zich geheel aansluit bij de leden die van oordeel zijn, dat in de gegeven omstandigheden een tabaksbelasting onafwendbaar is. Ook hij meent dat het ontwerp geen te zwaren druk brengt, zelfs niet voor minder welgestelden. Immers, ieder kan, door zijn gebruik slechts eenigszins te beperken, de uitgaven, die deze heffing van hem vergt, weder besparen. Ook hij vertrouwt, dat het mogelijk zal blijken de perceptiekosten laag te houden en zijn streven zal er op gericht zijn aan de uitvoering zoo min mogelijk administratieven omslag te verbinden.

Aangezien het ontwerp, na door eene Commissie van vaklieden uit tabakshandel en tabaksindustrie samengesteld te

zijn, nog door eene andere even deskundige Commissie is beoordeeld, vertrouwt de ondergeteekende, dat het systeem van heffing niet zoo belemmerend, noch een bron van tal van vexaties voor vele bedrijven zal zijn, als andere leden wel meenden. De uitvoering van accijnswetten pleegt, wat vervulling van formaliteiten betreft, mede te vallen en wat in deze kan geschieden om handel en industrie te gemoet te komen, zonder gevaar voor fraude te scheppen, zal stellig niet worden nagelaten.

De leden, die, hoewel principieel tegenstanders van accijnzen zijnde en ook den gekozen vorm voor vele bedrijven belemmerend achtend, niettemin in de gegeven financieele omstandigheden de verwerping van het wetsontwerp onverantwoordelijk achten, zullen het evenals de voorstanders van het ontwerp kunnen billijken, dat de ondergeteekende bij de algemeene beschouwingen over het wetsontwerp in de andere Kamer deed uitkomen, dat het Kabinet de verantwoordelijkheid voor het beheer van 's lands zaken niet langer zou kunnen dragen, indien het middel om ook door de heffing van den onderwerpelyken accijns de begroting van inkomsten en uitgaven sluitend te maken, zou worden afgestemd.

Den leden, die het oogenblik van de invoering van de tabaksbelasting slecht gekozen achten wegens de bij de binnenlandsche sigarenindustrie ingetreden malaise, moge worden opgemerkt, dat eene belastingwet, waardoor bijkomstig de huisindustrie wordt opgeheven, de fabrikanten te hulp komt in hunnen moeilijken strijd tegen eene concurrentie, die, omdat zij in verhouding veel minder bedrijfskosten heeft, goedkoper kan leveren. Bovendien heeft men er rekening mede te houden, dat tusschen aanneming van de wet en hare invoering nog eenige tijd moet verlopen, ten einde de voor de uitvoering noodige maatregelen te treffen. Het is moeilijk te voorspellen, dat op het oogenblik van de invoering van den tabaksaccijns de malaise geheel zal zijn geweken, doch de kans dat deze getemperd zal zijn, acht de ondergeteekende geenszins uitgesloten.

De vraag of belasting bij de bron niet wenschelijker ware geweest, heeft, naar bekend is, ook bij den ondergeteekende een punt van ernstige overweging uitgemaakt. Behalve de motieven in het Verslag vermeld, hebben ook andere gewichtige redenen, die bij de voorbereiding en de behandeling van het wetsontwerp in de andere Kamer te berde zijn gebracht, daarvan doen afzien.

De instelling van eene tabaksregie omvattende de fabricage hier te lande, zou in verband met de talrijkheid der inrichtingen, waar tabaksfabrikaten worden vervaardigd, zoodanige hooge kosten voor onteigening van fabrieken en schadeloosstelling voor fabrikanten en neringdoenden medebrengen, dat aan hare invoering niet kan worden gedacht. Eene regie, uitsluitend betreffende den verkoop aan den Staat van het uit het buitenland aangevoerde en het in het binnenland verbouwde ruwe product zou naar de meening van den ondergeteekende den ondergang van onze bloeiende takakmarkt ten gevolge hebben. Hij acht dan ook het instellen van een onderzoek naar de voor- en nadeelen van de verschillende soorten van monopolies die ter zake van tabak en tabaksfabrikaten denkbaar zijn, meer van theoretisch dan van practisch belang en waar zoodanig onderzoek niet geringe kosten zou medebrengen, meent hij in overweging te moeten geven, daaraan vooralsnog niet te beginnen.

Ter verkrijging van gegevens nopens de netto winsten die in de laatste jaren behaald zijn in de verschillende landen waar een Staatsmonopolie in zake tabak of tabaksfabrikaten werkt, heeft de ondergeteekende zich gewend tot zijnen ambtgenoot van Buitenlandsche Zaken. Het is niet mogelijk die gegevens thans reeds te verschaffen; zoodra zij zijn ingekomen, zullen zij aan de Kamer worden overgelegd.

Ook de opbrengst van de tabaksbelasting, zooals die in andere landen wordt geheven, is den ondergeteekende niet

bekend. Ook wat dit punt betreft, stelt hij zich voor inlichtingen door tusschenkomst van zijnen voornoemden ambtgenoot te doen inwinnen.

De Minister van Financien,

DE VRIES.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld den 21sten April 1921.

FRANSSEN.

WITTERT VAN HOOGLAND.

VAN NIEROP.

VAN EMBDEN.

BERGSMA.

VOORLOOPIG VERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN
RAPPORTEURS over het ontwerp van wet tot herziening van het invoerrecht op tabak en op papier. (36)

Werd bij het afdelingsonderzoek van dit wetsontwerp algemeen erkend, dat, indien tot heffing van een tabaksaccijns zal worden overgegaan, aanvullingsmaatregelen als de hier voorgestelde niet achterwege kunnen blijven, zoo werden er toch ernstige bezwaren te berde gebracht tegen de mate, waarin dit wordt voorgesteld.

Verschillende leden meenden, dat hier de eerste stap op den verkeerden weg wordt gedaan en daartegen met den meesten nadruk moet worden opgekomen. Hetgeen thans wordt voorgesteld, is in zijne gevolgen zuiver protectionisme en daartegen kan volgens hen niet genoeg worden gewaarschuwd.

Andere leden konden het protectionistisch karakter van dit ontwerp niet ontkennen, maar zij meenden, dat het in verband met wetsontwerp n°. 19 dient te worden aangenomen.

Hiertegen werd evenwel opgemerkt, dat hier niet wordt voorgesteld een invoerrecht te heffen *gelijk* aan den tabaksaccijns, maar dat, waar de accijns 10 pct. zal bedragen, een invoerrecht van driemaal het bedrag van den accijns zal worden geheven. Dit werd onverdedigbaar geacht en zeker niet aanvaardbaar gemaakt met een uitsluitend beroep op 's Lands geldnood, want op die wijze ware aanmerkelijke verhooging van alle invoerrechten te motiveeren, hetgeen niet anders dan protectionistisch zou werken, ook al werden daarmede slechts fiscale baten beoogd. Uit dien hoofde meenden de leden hier aan het woord het onderhavige wetsontwerp als principieel onaanvaardbaar te moeten beschouwen.

Enkele leden achtten het geroep van protectionisme in dezen niet geheel vrij van overdrijving. Zij wezen er op, dat in nor-